KEMENTERIAN PERUMAHAN DAN KERAJAAN TEMPATAN
MINISTRY OF HOUSING AND LOCAL GOVERNMENT

PLANMalaysia
Perancangan Melangkaui Kelaziman
Planning : Beyond Conventional

PELAN PENGURUSAN RISIKO RASUAH (CRM) PLANMalaysia

Versi 4 (V.4)

Mac 2025

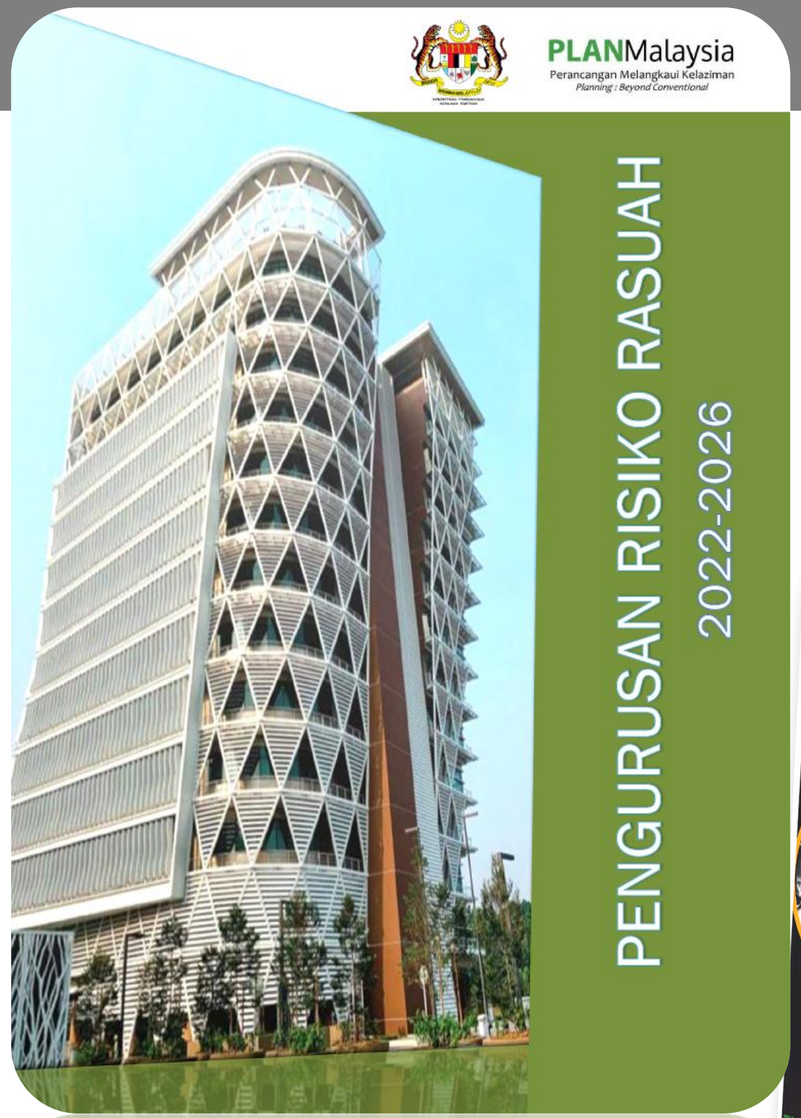

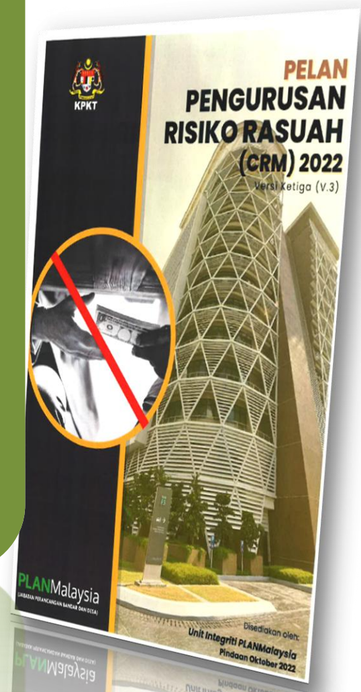

UNIT INTEGRITI
PLANMalaysia
Perancangan Melangkaui Kelaziman
Planning : Beyond Conventional

APAKAH PENGURUSAN RISIKO RASUAH (CRM)?

Alat Pengurusan *(Management Tool)* yang digunakan untuk menangani isu-isu risiko rasuah dengan **Menghasilkan Pengurusan Risiko Rasuah** dan **mewujudkan** sebuah **sistem pengurusan yang bercirikan antirasuah** dan mendukung nilai integriti

PUNCA KUASA PEMBANGUNAN PELAN PENGURUSAN RISIKO RASUAH PLANMalaysia & ARAHAN SEMAKAN SEMULA

1) Mesyuarat Pengurusan Tertinggi, Kementerian Wilayah Persekutuan (KWP) pada 7 Januari 2019 yang dipengerusikan oleh YBhg. Datuk Seri KSU telah memutuskan supaya *Corruption Risk Management* (CRM) dilaksanakan di peringkat Jabatan di bawah KWP selaras dengan ketetapan dan hasrat Kerajaan untuk membanteras isu rasuah, menangani kelemahan tadbir urus dan integriti dalam pentadbiran sektor awam.

2) Jabatan melalui keputusan Mesyuarat Pagi PLANMalaysia (Jabatan Perancangan Bandar dan Desa) Bil. 1/2019 telah bersetuju untuk mewujudkan *Corruption Risk Management* (CRM) dalam pengurusan pengukuhan Integriti.

3) YBhg. Datuk KSU, KPKT di dalam Mesyuarat JAR KPKT Bil.3/2021 pada 6 September 2021 telah mengarahkan KPKT dan Jabatan di bawahnya untuk meneliti dan mengkaji semula Pelan Pengurusan Risiko Rasuah (CRM) dan Pelan Antirasuah Organisasi (OACP) sedia ada.

PEMBANGUNAN PELAN PENGURUSAN RISIKO RASUAH PLANMalaysia & SEMAKAN SEMULA

2019 — PEMBANGUNAN PELAN CRM

i. 10 Jan : Mesy Pagi PLANMalaysia Bil.1/2019 - Bersetuju wujudkan CRM
ii. 16 - 18 April : Bengkel Pelan CRM PLANMalaysia
iii. 25 Julai : Mesyuarat JAR PLANMalaysia Bil. 2/2019 - Lulus CRM
iv. 6 Risiko Rasuah, 17 Pelan Tindakan

2020 — SEMAKAN SEMULA PELAN CRM EDISI KEDUA

i. Semakan semula selaras dengan tindakan dan Pelan Antirasuah Organisasi (OACP)
ii. 4 Risiko Rasuah, 12 Pelan Tindakan

2021 — SEMAKAN SEMULA

22 - 24 September 2021: Bengkel Semakan Semula Pelan CRM PLANMalaysia

2022 — PENGESAHAN PINDAAN PELAN CRM V3

i. Pelan Pengurusan Risiko Rasuah (CRM) Versi Ketiga (V.3)
ii. 28 Februari 2022 : Mesyuarat JAR PLANMalaysia Bil.1/2022 - Lulus
iii. 11 Risiko Rasuah, 40 Pelan Tindakan

2023 — SEMAKAN SEMULA

i. 6 Julai 2023: Bengkel Semakan Semula Pelan CRM PLANMalaysia

2024 — PENGESAHAN PINDAAN PELAN CRM V3

i. 6 Februari 2024 : Mesyuarat JTK PLANMalaysia Bil. 1/2024 - Lulus
ii. 10 Risiko Rasuah, 32 Pelan Tindakan

2024 — SEMAKAN SEMULA

i. 19 Ogos 2024: Bengkel Semakan Semula Pelan CRM PLANMalaysia
ii. Keputusan Mesyuarat JKSP ABMS Tahun 2024: Gugur 1 risiko
iii. 9 Risiko Rasuah, 32 Pelan Tindakan

2025 — PENGESAHAN PINDAAN PELAN CRM V4

i. 3 Mac 2025: Mesyuarat JTK PLANMalaysia Bil.1/2025 - Lulus
ii. 9 Risiko Rasuah, 32 Pelan Tindakan

PELAN STRATEGIK PLANMalaysia 2021-2025

Peneraju Perancangan Bandar dan Desa ke Arah Kesejahteraan Rakyat dan Kemakmuran Negara Menjelang 2030

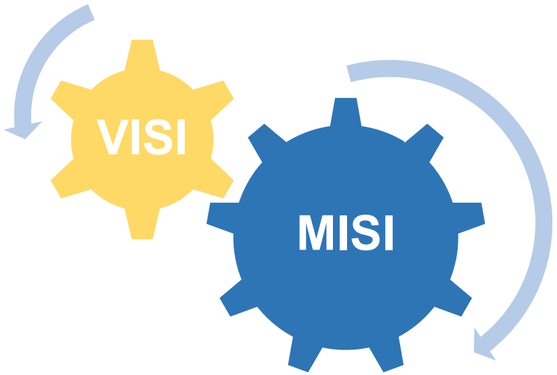

Memacu Perancangan Pembangunan Negara melalui Perancangan Spatial yang Komprehensif dan Inovatif Demi Kesejahteraan Masyarakat

TERAS STRATEGIK (TS) JABATAN

TS 1	TS 2	TS 3	TS 4	TS 5
Memperkukuhkan Keberkesanan Perancangan Pengurusan Pembangunan Spatial Dan Guna Tanah Ke Arah Kesejahteraan Rakyat Serta Kemakmuran Negara	Memperluas Dan Memantapkan Penyelidikan Pembangunan Ke Arah Amalan Perancangan Terbaik Bertaraf Dunia Untuk Kesejahteraan Rakyat Serta Kemakmuran Negara	Memperkasa Akta Berkaitan Perancangan Bandar Dan Desa	Memperkukuhkan Pengurusan Maklumat Perancangan Yang Sistematik Dan Efisien	Memperkukuhkan Pembangunan Kapasiti Organisasi Dan Urus Tadbir Ke Arah Melonjakkan Kecekapan Dan Daya Saing

TERAS STRATEGIK

TS 1

Memperkukuhkan Keberkesanan Perancangan Pengurusan Pembangunan Spatial Dan Guna Tanah Ke Arah Kesejahteraan Rakyat Serta Kemakmuran Negara

Strategi:

1)Mengarus Perdana dan Mengintegrasi Konsep Perancangan Terkini dalam Perancangan Pengurusan Spatial dan Guna Tanah;

2)Meningkatkan Kolaboratif dan Libat Urus dengan Pemegang Taruh dalam Penyediaan dan Pelaksanaan Produk Perancangan;

3) Memperkukuhkan Pemantauan Pelaksanaan Produk Perancangan;dan

4) Mempertingkatkan Penggunaan Produk Perancangan yang Mesra Pengguna.

TS 2

Memperluas Dan Memantapkan Penyelidikan Pembangunan Ke Arah Amalan Perancangan Terbaik Bertaraf Dunia Untuk Kesejahteraan Rakyat Serta Kemakmuran Negara

Strategi:

1)Menjalankan Kajian Penyelidikan yang Inovatif, Kreatif dan Terkini;

2)Semakan Semula dan pemantauan Produk Perancangan yang Berdaya Laksana; dan

3)Menyediakan Platform dan memudahcara Pelaksanaan SDGs dalam perancangan, Pembangunan dan Tadbir Urus.

TS 3

Memperkasakan Akta berkaitan Perancangan Bandar dan Desa

Strategi:

1)Memastikan Akta Perancangan Bandar dan Desa Sentiasa Relevan dan Terkini;

2)Memperkasa Pelaksanaan Akta Perancangan Bandar dan Desa di Peringkat Persekutuan, Negeri dan Tempatan;

3)Memperkukuhkan Pelaksanaan Lembaga Rayuan di Peringkat Negeri; dan

4)Menyebarluas Perundangan Perancangan Bandar dan desa.

TS 4

Memperkukuhkan Pengurusan Maklumat Perancangan yang Sistematik dan Efisien

Strategi:

1)Memperkukuhkan Pangkalan Data Perancangan dengan Integrasi Maklumat antara Agensi melalui Platform Perkongsian Maklumat Bersesuaian;

2)Mengaplikasi Teknologi Terkini *(State of the Art Technology)* dalam Membangunkan MUO termasuk Sistem Sokongan Membuat keputusan Perancangan Spatial *(Spatial Planning Decision Support System)* dan Pelaksanaan Bandar Pintar; dan

3)Memperkukuhkan Keselamatan Data dan Maklumat Perancangan Negara.

TS 5

Memperkukuh Pembangunan Kapasiti Organisasi dan Urus Tadbir ke Arah Melonjakkan Kecekapan serta Daya Saing

Strategi:

1)Memantapkan Pengurusan Sumber Manusia dan Organisasi;

2)Menjayakan Pembangunan Kompetensi;

3)Memperkasakan ICT;

4)Memastikan Semua Lapisan Pegawai Mempunyai Tahap Integriti yang Tinggi; dan

5)Memperkemaskan Pengurusan Kewangan Secara Berhemah.

KOMPONEN UTAMA PENGURUSAN RISIKO RASUAH

Kenalpasti → Risiko | Analisa punca-punca penyebab

Pengukuran → Impak | Kebarangkalian | Tahap risiko

- Tinggi
- Signifikan
- Sedrehana
- Rendah

Significant	Significant	High	High	High
Moderate	Significant	Significant	High	High
Low	Moderate	Significant	High	High
Low	Low	Moderate	Significant	High
Low	Low	Moderate	Significant	Significant

Kawalan → Kawalan Sedia ada | Kawalan Tambahan

Pelan Tindakan & Pemantauan → Pelaporan | Risiko semasa, Kemunculan risiko baru | Kemajuan pelan tindakan

Sumber: SPRM (Bengkel Pembangunan CRM PLANMalaysia, 2019)

7 TERMA RUJUKAN CRM

DASAR & PERUNDANGAN (1)	SISTEM &PROSEDUR KERJA (2)	NILAI-NILAI MURNI & KOD ETIKA (3)	PENGURUSAN PELANGGAN (4)	KAWALAN DALAMAN (5)	TINDAKAN PENGESANAN, PUNITIF & PEMULIHAN (6)	PENGIKTIRAFAN & PENGHARGAAN (7)

Sumber: SPRM (Bengkel Pembangunan CRM PLANMalaysia, 2019)

PARAMETER IMPAK RISIKO

FAKTOR	IMPAK				
	Insignificant	**Minor**	**Moderate**	**Major**	**Catastrophic**
Contoh mengukur risiko					
Imej/Reputasi	• Tidak menyokong • Impak rendah, • Tidak menjadi berita	• Menyokong, • Impak rendah, • Berita profil rendah	• Menyokong mengaib pada orang ramai, • Berita profil sederhana	• Menyokong mengaib pada orang ramai, • Berita profil tinggi, • Tindakan pihak ketiga	• Menyokong mengaib pada orang ramai, • Penyebaran meluas berita profil tinggi, • Tindakan pihak ketiga
Aduan Awam	< 5 per bulan	6-10 per bulan	11-20 per bulan	21-50 per bulan	>50 per bulan
Perundangan/Pematuhan	Denda minima	Denda sederhana	Denda banyak	Denda banyak, mungkin termasuk pertuduhan jenayah	Pemeriksaan rapi dan penyiasatan besar
Akibat risiko/Usaha Pengurusan	Impak boleh diserap melalui aktiviti biasa/normal	Peristiwa yang merugikan yang mana boleh diserap melalui usaha pihak pengurusan	Perkara yang serius yang memerlukan usaha tambahan dari pengurusan	Peristiwa yang kritikal yang memerlukan usaha luar biasa dari pengurusan	Malapetaka yang berpotensi kepada kemusnahan/ kejatuhan

PARAMETER KEBARANGKALIAN RISIKO

PENERANGAN	PENERANGAN KEBARANGKALIAN RISIKO	CONTOH
Almost certain	Peristiwa dijangkakan berlaku dalam banyak keadaan	Ianya kemungkinan berlaku lebih 95% dalam tempoh 12 bulan akan datang.
Likely	Peristiwa berkemungkinan berlaku dalam banyak keadaan	Ianya berlaku di atas di antara 50% dan 94% dalam tempoh 12 bulan akan datang.
Moderate	Peristiwa mungkin berlaku dalam beberapa keadaan	Berlaku di antara 25% dan 49% dalam tempoh 12 bulan akan datang.
Unlikely	Peristiwa boleh berlaku dalam beberapa keadaan	Antara 5% dan 24% dalam tempoh 12 bulan akan datang.
Rare	Peristiwa mungkin berlaku hanya dalam keadaan luar biasa	Di bawah 5% berlaku dalam tempoh 12 bulan akan datang.

RISK MATRIX (THE "5 BY 5 MATRIX")

Impact / Likelihood	Insignificant	Minor	Moderate	Major	Catastrophic
Almost Certain	Significant	Significant	High	High	High
Likely	Moderate	Significant	Significant	High	High
Moderate	Low	Moderate	Significant	High	High
Unlikely	Low	Low	Moderate	Significant	High
Rare	Low	Low	Moderate	Significant	Significant

Risk is measured in terms of *likelihood* of occurrence & *consequence* upon occurrence

Risk ratings

HIGH	Risk with high impact and high likelihood of occurrence. Controls are not effective or the causes are from external factors. Require immediate risk action plans to reduce the exposure of the risk.
SIGNIFICANT	A priority risk with high impact and high likelihood of occurrence. Require risk action plans to reduce the exposure of the risk if necessary.
MODERATE **LOW**	**Moderate** and **Low** risks are considered manageable risks where the controls are working as intended, or the inherent risk is already as moderate level. No risk action plans are required. Continuous monitoring of the controls are important.

RINGKASAN/TREND PELAN CRM PLANMALAYSIA TAHUN 2019-2025

RISIKO CRM		
TAHUN	BILANGAN RISIKO	BILANGAN PELAN TINDAKAN
2019	6	17
Semakan 2020	4	12
Semakan 2021 (Lulus Feb 2022)	11	40
Semakan 2023 (Lulus Feb 2024)	10	32
Semakan 2024 (Lulus Mac 2025)	9	32

CRM (V.4) 2025

JUMLAH KESELURUHAN	
BIL. RISIKO	BIL. PELAN TINDAKAN
9	32

PERUBAHAN PERNYATAAN RISIKO			
GUGUR	PINDA	BARU	KEKAL
0	0	0	9

PERUBAHAN PELAN TINDAKAN			
GUGUR	PINDA	BARU	KEKAL
0	0	0	32

RINGKASAN RISIKO RASUAH CRM PLANMALAYSIA

CRM (V.4) 2025

ID	Isu	Risiko	Pemilik Risiko	Tahap Risiko Kasar	Baki Tahap Risiko	Sasaran Tahap Risiko
				Tanpa Kawalan	Kawalan Sedia Ada	Kawalan Tambahan
1.	Memperkasakan Integriti Dalam Pengurusan Data dan Maklumat **(Isu Dalaman)**	Pengeluaran data geospatial secara tidak sah untuk kepentingan peribadi	BMGN	Significant	Moderate	Low
2.	Meningkatkan Akauntabiliti dan Integriti Kakitangan **(Isu Dalaman)**	Kebocoran maklumat terperingkat (dokumen kajian) semasa penyediaan Terma Rujukan [Cadangan Teknikal dan Kewangan sahaja].	PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP	Significant	Moderate	Low
3.	Meningkatkan Akauntabiliti dan Integriti Kakitangan **(Isu Dalaman)**	Pegawai membuat kerja perunding/ pembekal/ kontraktor dengan bayaran/ habuan/ upah untuk kepentingan peribadi.	Semua Bahagian, PPZ & Unit	Significant	Moderate	Low

sambungan…

RINGKASAN RISIKO RASUAH

ID	Isu	Risiko	Pemilik Risiko	Tahap Risiko Kasar	Baki Tahap Risiko	Sasaran Tahap Risiko
				Tanpa Kawalan	Kawalan Sedia Ada	Kawalan Tambahan
4.	Meningkatkan Akauntabiliti dan Integriti Kakitangan **(Isu Dalaman)**	Terdapat campur tangan pihak berkepentingan dalam proses membuat keputusan Jabatan.	Semua Bahagian, PPZ & Unit	Significant	Moderate	Low
5.	Meningkatkan Akauntabiliti dan Integriti Kakitangan **(Isu Dalaman)**	Menyembunyikan aduan/pelaporan pelanggaran tatakelakuan atau salah laku rasuah untuk kepentingan peribadi.	Unit Integriti	Significant	Moderate	Low
6.	Meningkatkan Akauntabiliti dan Integriti Kakitangan **(Isu Dalaman)**	Menyembunyikan maklumat ketidakhadiran pegawai tanpa kebenaran atau alasan yang munasabah	Semua Bahagian, PPZ & Unit	Significant	Moderate	Low

sambungan…

RINGKASAN RISIKO RASUAH

ID	Isu	Risiko	Pemilik Risiko	Tahap Risiko Kasar	Baki Tahap Risiko	Sasaran Tahap Risiko
				Tanpa Kawalan	Kawalan Sedia Ada	Kawalan Tambahan
7.	Meningkatkan Akauntabiliti dan Integriti Kakitangan **(Isu Dalaman)**	Pemalsuan Sijil Cuti Sakit/ dokumen tuntutan.	Semua Bahagian, PPZ & Unit	Significant	Moderate	Low
8.	Mempertingkatkan Keberkesanan dan Ketelusan Perolehan Jabatan **(Isu Dalaman)**	Penyalahgunaan kuasa dalam memperaku pembayaran perunding	BKP (Seksyen Kewangan) dan UPP	Significant	Moderate	Low
9.	Mempertingkatkan Keberkesanan dan Ketelusan Perolehan Jabatan **(Isu Dalaman)**	Penyalahgunaan kuasa oleh pegawai dalam proses perolehan dan kewangan.	BKP (Seksyen Kewangan) dan UPP	Significant	Moderate	Low

Risiko ID: 01	**(Aktiviti/Proses Kerja Utama):** **TS4 - S3 :** Memperkukuhkan Keselamatan Data dan Maklumat Perancangan Negara

Tajuk Risiko : Pengeluaran data geospatial secara tidak sah untuk kepentingan peribadi

Negeri/Kementerian : KPKT

Penjelasan Risiko: Pengeluaran data geospatial tanpa kebenaran untuk kepentingan peribadi (contoh: digunakan untuk penyediaan tesis atau kerja luar) yang menyebabkan kerugian kepada kerajaan.

Jabatan : PLANMalaysia

Pemilik Risiko : BMGN

Punca-Punca (*Causes*)	Akibat (*Consequences*)
1. Pegawai mengutamakan kepentingan peribadi 2. Kurang penyeliaan pegawai terhadap kawalan keluar masuk data 3. Kecuaian pegawai dalam urusan simpanan dan keselamatan data 4. Kurang kesedaran/ pemahaman pegawai terhadap kawalan keselamatan data	1. Data mudah disalah guna atau dimanipulasi untuk kepentingan peribadi; 2. Kredibiliti dan imej Jabatan terjejas; 3. Kerajaan mengalami kerugian hasil; dan 4. Peningkatan risiko terhadap keselamatan maklumat kerajaan.

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Tahap Kasar Risiko (*Gross Risk*)
Moderate	**Moderate**	**Significant**

Kawalan Sedia Ada (Existing control)	Kawalan Tambahan/Pelan Tindakan
i. Buku Arahan Keselamatan (1,2,3,4,5,6) ii. Pelan Strategik ICT Jabatan (2,3,5,6) iii. Peraturan-Peraturan Pegawai Awam 1993 (1,2,4,5,6) iv. Pekeliling Perkhidmatan Sumber Manusia (MyPPSM) (1,2,3,4,5,6) v. Akta Rahsia Rasmi 1972 (1,2,3,4,5) vi. Nilai Bersama Budaya Kerja 10K (2,3,4,5,6) vii. Pengurusan pengeluaran data melalui sistem *Cloud* PLANMalaysia (2,3,4,5,6) viii. Sistem Aduan Tatakelakuan Dan Rasuah (SATRA) PLANMalaysia (5) ix. Borang permohonan data secara dalam talian yang terkandung dalam MS ISO 9001:2015 JPBD (IP) PKK (Pengurusan Data) 01 (2) x. Laporan Penilaian Kualiti Data dalam Mesyuarat Jawatankuasa Perancangan Maklumat Gunatanah (JPMG) (2,5)	i. Membuat hebahan kawalan keselamatan data kepada pegawai (5) ii. Pegawai CRM Bahagian membuat pemantauan dan pemeriksaan mengejut terhadap peranti storan komputer pegawai di bahagian masing-masing bagi memastikan hanya pegawai yang terlibat dalam kajian sahaja memiliki data berkaitan (5) iii. Menganjurkan kursus pemahaman Akta Rahsia Rasmi dan dokumen terperingkat kerajaan (2).

Risiko ID: 01

Keberkesanan Kawalan Sedia Ada :	Terdapat kelemahan dan memerlukan kawalan tambahan

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Baki Tahap Risiko (*Residual Risk*)
Moderate	**Unlikely**	**Moderate**

Analisa Risiko	● Terkawal (Controlable)	● Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	❑ Tidak Terkawal (Uncontrolable)	❑ Sekali (Discrete)	Tidak **Risiko ID: 01**
	❑ Gabungan (Combination)		

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:	
☐ Hapus (Terminate) ☐ Kurangkan (Reduce) ● Terima (Accept) ☐ Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	BMGN
	Tarikh Penilaian: **2024**	Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Moderate	Kebarangkalian	Unlikely	Baki Tahap Risiko: (*Residual Risk*)	Moderate
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	Low

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci siap/dilaksanakan
1. Membuat hebahan kawalan keselamatan data kepada pegawai	5	BKP (STM)	1 kali setahun
2.Pegawai CRM Bahagian membuat pemantauan dan pemeriksaan mengejut terhadap peranti storan komputer pegawai di bahagian masing-masing bagi memastikan hanya pegawai yang terlibat dalam kajian sahaja memiliki data berkaitan	5	Pegawai CRM BMGN, PPZ, BRFN, BPW, BPP & BPKSP	Januari-Ogos
3. Menganjurkan kursus pemahaman Akta Rahsia Rasmi dan dokumen terperingkat kerajaan	2	BKP (SP)	1 kali setahun

Risiko ID:02	**(Aktiviti/Proses kerja utama):** **TS 1 - S3** : Memperkukuhkan Pemantauan Pelaksanaan Produk Perancangan **TS 2 - S1** : Menjalankan Kajian Penyelidikan yang Inovatif, Kreatif dan Terkini **TS 2 - S2** : Semakan Semula dan pemantauan Produk Perancangan yang Berdaya Laksana

Tajuk Risiko : Kebocoran maklumat terperingkat (dokumen kajian) semasa penyediaan Terma Rujukan [Cadangan Teknikal dan Kewangan sahaja]

Kementerian : KPKT

Penjelasan Risiko :

Kebocoran maklumat iaitu cadangan teknikal dan kewangan di dalam terma rujukan kajian boleh berlaku jika pegawai di Jabatan ada pakatan rasuah dengan pihak berkepentingan sebelum proses lantikan perunding.

Jabatan : PLANMalaysia

Pemilik Risiko : PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP

Punca-Punca (Causes)	Akibat (Consequences)
1. Kurang penyeliaan pegawai terhadap pengurusan Terma Rujukan Kajian (cadangan teknikal dan kewangan) 2. Kurang kesedaran/pemahaman pegawai terhadap kawalan keselamatan maklumat 3. Pegawai mengutamakan kepentingan peribadi dan tidak amanah dalam menjalankan tugas 4. Pegawai cuai dalam mengendalikan dokumen terperingkat	1. Maklumat dari dokumen Terma Rujukan [Cadangan Teknikal dan Kewangan (CTK)] terdedah kepada pihak berkepentingan 2. Perunding tidak kompeten terpilih 3. Kredibiliti dan imej Jabatan terjejas 4. Kualiti hasil kajian tidak mencapai objektif kajian.

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Tahap Kasar Risiko (*Gross Risk*)
Moderate	**Moderate**	**Significant**

Kawalan Sedia Ada (Existing Control)

i. Akta Rahsia Rasmi 1972 (1,2,3,4,5)
ii. Pelan Antirasuah Organisasi (OACP) PLANMalaysia (1,2,5,6)
iii. Buku Arahan Keselamatan (1,2,3,4,5,6)
iv. Peraturan-Peraturan Pegawai Awam 1993 (Kelakuan dan Tatatertib) (1,2,4,5,6)
v. Pekeliling Perkhidmatan Sumber Manusia (MyPPSM) (1,2,3,4,5,6)
vi. Modul Pengukuhan Governans, Integriti dan Antirasuah (MPGIA) (1,2,3)
vii. Nilai Teras Perkhidmatan Awam (2,3,4,5,6)
viii. Nilai Bersama Budaya Kerja 10K (2,3,4,5,6)

Kawalan Tambahan/Pelan Tindakan

i. Pegawai yang terlibat dalam kajian/projek perlu mengisi Borang *Conflict of Interest* dan difailkan (2)
ii. Pegawai CRM Bahagian membuat pemantauan dan pemeriksaan mengejut di bahagian masing-masing bagi memastikan hanya pegawai yang terlibat dalam kajian sahaja memiliki data dan maklumat berkaitan (5)
iii. Mengeluarkan arahan/peringatan tentang pengendalian dokumen terperingkat kepada semua Bahagian (5)
iv. Hebahan bagi penyaluran aduan/ pelaporan salah laku (SATRA) (4)

Risiko ID: 02

Keberkesanan Kawalan Sedia Ada : Terdapat kelemahan dan memerlukan kawalan tambahan

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Baki Tahap Risiko (*Residual Risk*)
Minor	**Moderate**	**Moderate**

Analisa Risiko	● Terkawal (Controlable)	● Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	❑ Tidak Terkawal (Uncontrolable)	❑ Sekali (Discrete)	Tidak **Risiko ID: 02**
	❑ Gabungan (Combination)		

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:	
☐ Hapus (Terminate) ☐ Kurangkan (Reduce) ● Terima (Accept) ☐ Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	BMGN, PPZ, BRFN, BPW, BPP & BPKSP
	Tarikh Penilaian: **2024**	Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Minor	Kebarangkalian	Moderate	Baki Tahap Risiko: (Residual Risk)	Moderate
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	Low

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci siap/dilaksanakan
1.Pegawai yang terlibat dalam kajian/projek perlu mengisi Borang *Conflict of Interest* dan difailkan.	2	PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP	Berterusan mengikut kajian
2.Pegawai CRM Bahagian membuat pemantauan dan pemeriksaan mengejut di bahagian masing-masing bagi memastikan hanya pegawai yang terlibat dalam kajian sahaja memiliki data dan maklumat berkaitan.	5	Pegawai CRM PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP	Januari-Ogos
3.Mengeluarkan arahan/peringatan tentang pengendalian dokumen terperingkat kepada semua Bahagian.	5	BKP (SP)	1 kali setahun
4. Hebahan bagi penyaluran aduan/pelaporan salah laku (SATRA).	4	UI	1 kali setahun

Risiko ID: 03	**(Aktiviti/Proses kerja utama):** **TS 1 - S3** : Memperkukuhkan Pemantauan Pelaksanaan Produk Perancangan **TS 2 - S1** : Menjalankan Kajian Penyelidikan yang Inovatif, Kreatif dan Terkini **TS 2 - S2** : Semakan Semula dan Pemantauan Produk Perancangan yang Berdaya Laksana

Tajuk Risiko : Pegawai membuat kerja perunding/pembekal/ kontraktor dengan bayaran/habuan/upah untuk kepentingan peribadi.

Penjelasan Risiko : Pakatan rasuah antara pegawai dengan perunding/ pembekal/kontraktor untuk melaksanakan kerja bagi pihak mereka dengan bayaran/habuan/upah

Kementerian : KPKT

Jabatan : PLANMalaysia

Pemilik Risiko : Semua Bahagian, PPZ & Unit

Punca-Punca (Causes)	Akibat (Consequences)
1. Pegawai tidak isytihar pekerjaan luar 2. Pegawai tidak jujur, tidak amanah dan tidak bertanggungjawab dalam melaksanakan tugas 3. Pegawai hadapi masalah kewangan 4. Tiada kawalan dalaman yang memantau proses kerja yang melibatkan kerja perunding/pembekal/kontraktor	1. Kualiti hasil kajian tidak mencapai objektif kajian 2. Tiada ketelusan dalam penilaian prestasi perunding 3. Membiarkan kepentingan peribadi bercanggah dengan kepentingan awam 4. Kredibiliti dan imej Jabatan terjejas.

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Tahap Kasar Risiko (Gross Risk)
Moderate	Moderate	**Significant**

Kawalan Sedia Ada (Existing Control)	Kawalan Tambahan/Pelan Tindakan
i. Borang permohonan untuk melakukan pekerjaan luar di dalam Peraturan 5(3) Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan tatatertib) 1993 (1,2,5,6) ii. Laporan Keterhutangan Kewangan yang Serius (2,5) iii. Peraturan-Peraturan Pegawai Awam 1993 (Kelakuan dan Tatatertib) (1,2,3,4,5,6) iv. Pekeliling Perkhidmatan Sumber Manusia (MyPPSM) (1,2,3,4,5,6) v. Modul Pengukuhan Governans, Integriti dan Antirasuah (MPGIA) (1,2,3) vi. Nilai Teras Perkhidmatan Awam (2,3,4,5,6) vii. Nilai Bersama Budaya Kerja 10K (2,3,4,5,6)	i. Pegawai yang terlibat dalam kajian/projek perlu mengisi Borang *Conflict of Interest* manakala pegawai yang terlibat dengan perolehan kerajaan mengisi *Integrity Pact* dan difailkan (2) ii. Pegawai CRM membuat pemantauan dan pemeriksaan mengejut di bahagian masing-masing untuk memastikan semua pegawai yang terlibat dalam kajian/projek mengisi Borang *Conflict of Interest* manakala pegawai yang terlibat dengan perolehan kerajaan mengisi *Integrity Pact* serta tidak menyimpan apa-apa maklumat yang mencurigakan seperti *softcopy letterhead* syarikat/ cop syarikat (2) iii. Hebahan bagi penyaluran aduan/pelaporan salah laku (SATRA) (5)

Keberkesanan Kawalan Sedia Ada :	Terdapat kelemahan dan memerlukan kawalan tambahan

Risiko ID: 03

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Baki Tahap Risiko (*Residual Risk*)
Minor	Moderate	**Moderate**

Analisa Risiko	◉ Terkawal (Controlable)	◉ Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	❑ Tidak Terkawal (Uncontrolable)	❑ Sekali (Discrete)	Tidak
	❑ Gabungan (Combination)		

Risiko ID: 03

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:	
☐ Hapus (Terminate) ☐ Kurangkan (Reduce) ◉ Terima (Accept) ☐ Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	Semua Bahagian, PPZ & Unit
	Tarikh Penilaian: **2024**	Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Minor	Kebarangkalian	Moderate	Baki Tahap Risiko: (Residual Risk)	**Moderate** (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	**Low** (Kawalan tambahan)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci siap/dilaksanakan
1. Pegawai yang terlibat dalam kajian/projek perlu mengisi Borang *Conflict of Interest* manakala pegawai yang terlibat dengan perolehan kerajaan mengisi *Integrity Pact* dan difailkan.	2	Semua Bahagian, PPZ & Unit	Berterusan mengikut kajian/ perolehan
2. Pegawai CRM membuat pemantauan dan pemeriksaan mengejut di bahagian masing-masing untuk memastikan semua pegawai yang terlibat dalam kajian/projek mengisi Borang *Conflict of Interest* manakala pegawai yang terlibat dengan perolehan kerajaan mengisi *Integrity Pact* serta tidak menyimpan apa-apa maklumat yang mencurigakan seperti *softcopy letterhead* syarikat dan cop syarikat.	2	Pegawai CRM di semua Bahagian, PPZ & Unit	Januari-Ogos
3. Hebahan bagi penyaluran aduan/pelaporan salah laku (SATRA).	4	UI	1 kali setahun

Risiko ID:04	**(Aktiviti/Proses kerja utama):** **TS 5 - S1 :** Memantapkan Pengurusan Sumber Manusia dan Organisasi **TS 5 - S2 :** Menjayakan Pembangunan Kompetensi

Tajuk Risiko : Terdapat campur tangan pihak berkepentingan dalam proses membuat keputusan Jabatan.

Kementerian : KPKT

Penjelasan Risiko : Campur tangan pihak berkepentingan dalam membawa pengaruh atau tekanan dari luar untuk menyokong atau memajukan apa-apa tuntutan berhubung perkhidmatan awam untuk dirinya sendiri atau tuntutan mana-mana pegawai lain

Jabatan : PLANMalaysia

Pemilik Risiko Semua Bahagian, PPZ & Unit

Punca-Punca (Causes)	Akibat (Consequences)
1. Pegawai mempunyai kepentingan peribadi terhadap jawatan/ tugas/ perkara yang dibincangkan	1. Kegagalan dalam membuat keputusan yang telus 2. Ketidakadilan dalam proses membuat keputusan 3. Kredibiliti dan imej Jabatan terjejas

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Tahap Kasar Risiko (*Gross Risk*)
Moderate	Moderate	**Significant**

Kawalan Sedia Ada (Existing Control)	Kawalan Tambahan/ Pelan Tindakan
i. Pelan Antirasuah Organisasi (OACP) PLANMalaysia (1,2,5,6) ii. Peraturan-Peraturan Pegawai Awam 1993 (1,2,4,5,6) iii. Modul Pengukuhan Governans, Integriti dan Antirasuah (MPGIA) (1,2,3) iv. Nilai Teras Perkhidmatan Awam (2,3,4,5,6) v. Nilai Bersama Budaya Kerja 10K (2,3,4,5,6) vi. Sistem Maklumat Pegawai (SMP) di peringkat Jabatan (1,2,5)	i. Pegawai yang terlibat dalam kajian/projek perlu mengisi Borang *Conflict of Interest* manakala pegawai yang terlibat dengan perolehan kerajaan mengisi *Integrity Pact* dan difailkan (3)

Keberkesanan Kawalan Sedia Ada :	Terdapat kelemahan dan memerlukan kawalan tambahan	**Risiko ID: 05**

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Baki Tahap Risiko (Residual Risk)
Moderate	Unlikely	**Moderate**

Analisa Risiko	Terkawal (Controlable)	Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	❑Tidak Terkawal (Uncontrolable)	❑ Sekali (Discrete)	▪ Tidak
	❑Gabungan (Combination)		**Risiko ID: 05**

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:	
☐Hapus (Terminate) ☐Kurangkan (Reduce) Terima (Accept) ☐Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	Semua Bahagian, Pejabat Projek Zon & Unit
	Tarikh Penilaian: **2024**	Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Moderate	Kebarangkalian	Unlikely	Baki Tahap Risiko: (Residual Risk)	**Moderate** (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Rare	Sasaran Tahap Risiko:	**Low** (Kawalan tambahan)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci siap/dilaksanakan
1. Pegawai yang terlibat dalam kajian/projek perlu mengisi Borang *Conflict of Interest* manakala pegawai yang terlibat dengan perolehan kerajaan mengisi *Integrity Pact* dan difailkan.	2	Semua Bahagian, PPZ & Unit	Berterusan Mengikut Kajian/ Perolehan

Risiko ID:5	**(Aktiviti/Proses kerja utama):** **TS5 - S4** : Memastikan Semua Lapisan Pegawai Mempunyai Tahap Integriti yang Tinggi

Tajuk Risiko:	Menyembunyikan aduan/pelaporan pelanggaran tatakelakuan atau salah laku rasuah untuk kepentingan peribadi	**Kementerian**: KPKT	
Penjelasan Risiko:	Pegawai Integriti mempunyai kepentingan peribadi terhadap pihak yang diadu/dilapor yang telah melakukan kesalahan rasuah, jenayah atau tatakelakuan	**Jabatan** : PLANMalaysia **Pemilik Risiko :**	Unit Integriti

Punca-Punca (Causes)	Akibat (Consequences)
1. Prosedur kerja pengurusan aduan kurang jelas 2. Pegawai Integriti mempunyai kepentingan peribadi terhadap pihak yang diadu/dilaporkan	1. Kerugian kepada Jabatan (apabila melibatkan emolumen) 2. Kesalahan berlarutan 3. Lewat mengambil tindakan terhadap aduan yang diterima 4. Kredibiliti dan imej Jabatan terjejas

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Tahap Kasar Risiko (Gross Risk)
Moderate	**Moderate**	**Significant**

Kawalan Sedia Ada (Existing control)	Kawalan Tambahan/Pelan Tindakan
i. Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 (1,2,4,5,6) ii. Pelaporan Aduan dalam Mesyuarat JTK PLANMalaysia dan Mesyuarat JTK KPKT (5) iii. Pelaporan berkala kepada SPRM melalui *Agency Integrity Management System* (AIMS) (1,2,5,6) iv. Rekod Daftar dan Pengurusan Aduan (2,5) v. Pekeliling Perkhidmatan Sumber Manusia (MyPPSM) (1,2,3,4,5,6) vi. MyPortfolio (1,2,5) vii. MyPerformance (1,2,3,5,6) viii. Sistem Aduan Tatakelakuan Dan Rasuah (SATRA) PLANMalaysia (5)	i. Penyediaan minit bebas pemakluman penerimaan aduan/ pelaporan pelanggaran tatakelakuan dan rasuah kepada Ketua Pengarah (2) ii. Pegawai Unit Integriti menghadiri kursus/ taklimat/ bengkel/ program berkaitan integriti/rasuah/peraturan-peraturan pegawai awam/ lain-lain peraturan yang berkaitan (3)

Risiko ID: 7

Keberkesanan Kawalan Sedia Ada :	Terdapat kelemahan dan memerlukan kawalan tambahan

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Baki Tahap Risiko (Residual Risk)
Moderate	Unlikely	Moderate

Analisa Risiko	●Terkawal (Controlable)	●Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	❑Tidak Terkawal (Uncontrolable)	❑ Sekali (Discrete)	**Risiko ID: 7**
	❑Gabungan (Combination)		

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:		
☐Hapus (Terminate) ☐Kurangkan (Reduce) ●Terima (Accept) ☐Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	Unit Integriti	
	Tarikh Penilaian: **2024**		Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Moderate	Kebarangkalian	Unlikely	Baki Tahap Risiko: (*Residual Risk)*	Moderate (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Rare	Sasaran Tahap Risiko:	Low (Kawalan sedia ada)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci
1. Penyediaan minit bebas pemakluman penerimaan aduan/ pelaporan pelanggaran tatakelakuan dan rasuah kepada Ketua Pengarah	2	UI	Mengikut aduan yang diterima (Sekiranya ada)
2. Pegawai Unit Integriti menghadiri kursus/taklimat/bengkel/ program berkaitan integriti/rasuah/peraturan-peraturan pegawai awam/lain-lain peraturan yang berkaitan.	3	UI	Berterusan

Risiko ID:6	**(Aktiviti/Proses kerja utama):** **TS5 - S4** : Memastikan Semua Lapisan Pegawai Mempunyai Tahap Integriti yang Tinggi

Tajuk Risiko: Menyembunyikan maklumat ketidakhadiran pegawai tanpa kebenaran atau alasan yang munasabah

Kementerian: KPKT

Penjelasan Risiko: Pegawai mempunyai kepentingan peribadi terhadap pihak yang tidak hadir bertugas tanpa kebenaran penyelia/alasan yang munasabah

Jabatan : PLANMalaysia

Pemilik Risiko : Semua Bahagian/ PPZ dan Unit

Punca-Punca (Causes)	Akibat (Consequences)
1. Prosedur kerja pengurusan aduan kurang jelas 2. Pegawai Integriti mempunyai kepentingan peribadi terhadap pihak yang diadu/dilaporkan	1. Kerugian kepada Jabatan (apabila melibatkan emolumen) 2. Kesalahan berlarutan 3. Lewat mengambil tindakan terhadap aduan yang diterima 4. Kredibiliti dan imej Jabatan terjejas

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Tahap Kasar Risiko (Gross Risk)
Moderate	**Moderate**	**Significant**

Kawalan Sedia Ada (Existing control)	Kawalan Tambahan/Pelan Tindakan
i. Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 (1,2,4,5,6) ii. Pelaporan Aduan dalam Mesyuarat JTK PLANMalaysia dan Mesyuarat JTK KPKT (5) iii. Pelaporan berkala kepada SPRM melalui *Agency Integrity Management System* (AIMS) (1,2,5,6) iv. Rekod Daftar dan Pengurusan Aduan (2,5) v. Pekeliling Perkhidmatan Sumber Manusia (MyPPSM) (1,2,3,4,5,6) vi. MyPortfolio (1,2,5) vii. MyPerformance (1,2,3,5,6) viii. Sistem Aduan Tatakelakuan Dan Rasuah (SATRA) PLANMalaysia (5)	i. Hebahan berterusan terhadap tanggungjawab penyelia/ketua untuk memantau kehadiran pegawai (5) ii. Melaksanakan naziran sekurang-kurangnya enam (6) bahagian setahun (5) iii. Memperkasakan tatacara pengurusan ketidakhadiran pegawai ke pejabat (2) iv. Pelaporan kehadiran pegawai dijadikan agenda tetap dalam Mesyuarat Bahagian/Unit (5) v. Membuat penilaian pegawai mengikut kriteria yang ditetapkan dalam borang pencalonan Anugerah Mithali Bahagian (7) vi. Melaksanakan Anugerah Pegawai Mithali Jabatan (7)

Risiko ID: 8

Keberkesanan Kawalan Sedia Ada :	Terdapat kelemahan dan memerlukan kawalan tambahan

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Baki Tahap Risiko (Residual Risk)
Moderate	Unlikely	Moderate

Analisa Risiko	●Terkawal (Controlable)	●Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	❑Tidak Terkawal (Uncontrolable)	❑ Sekali (Discrete)	**Risiko ID: 8**
	❑Gabungan (Combination)		

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:		
☐Hapus (Terminate) ☐Kurangkan (Reduce) ●Terima (Accept) ☐Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	Unit Integriti	
	Tarikh Penilaian: **2024**		Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Moderate	Kebarangkalian	Unlikely	Baki Tahap Risiko: (*Residual Risk)*	Moderate (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	Low (Kawalan sedia ada)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci
1. Hebahan berterusan terhadap tanggungjawab penyelia/ketua untuk memantau kehadiran pegawai.	5	UI	1 kali setahun
2. Melaksanakan naziran sekurang-kurangnya di enam (6) Bahagian setahun.	5	UI	1 kali setahun

sambungan…

Analisa Risiko	●Terkawal (Controlable)	●Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	❑Tidak Terkawal (Uncontrolable)	❑ Sekali (Discrete)	**Risiko ID: 8**
	❑Gabungan (Combination)		

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:	
☐Hapus (Terminate) ☐Kurangkan (Reduce) ●Terima (Accept) ☐Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	Unit Integriti
	Tarikh Penilaian: **2024**	Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Moderate	Kebarangkalian	Unlikely	Baki Tahap Risiko: (*Residual Risk)*	Moderate (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	Low (Kawalan sedia ada)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci
3. Memperkasakan pengurusan ketidakhadiran pegawai ke pejabat	2	BKP (SP)	Berterusan
4. Pelaporan kehadiran pegawai dijadikan agenda tetap dalam Mesyuarat Bahagian/Unit	5	Semua Bahagian, PPZ dan Unit	Berterusan ***sambungan…***

Analisa Risiko	● Terkawal (Controlable)	● Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	❑ Tidak Terkawal (Uncontrolable)	❑ Sekali (Discrete)	**Risiko ID: 8**
	❑ Gabungan (Combination)		

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:	
☐ Hapus (Terminate) ☐ Kurangkan (Reduce) ● Terima (Accept) ☐ Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	Unit Integriti
	Tarikh Penilaian: **2024**	Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Moderate	Kebarangkalian	Unlikely	Baki Tahap Risiko: (*Residual Risk)*	Moderate (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	Low (Kawalan sedia ada)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci
5. Membuat penilaian dan mencalonkan pegawai mengikut kriteria yang ditetapkan dalam borang pencalonan Anugerah Mithali (tahun sebelumnya)	7	Semua Bahagian, PPZ dan Unit	Januari
6. Melaksanakan Penilaian dan Anugerah Pegawai Mithali Jabatan (tahun sebelumnya)	7	UI	Januari/Februari

Risiko ID:7	**(Aktiviti/Proses kerja utama):** **TS5 - S4** : Memastikan Semua Lapisan Pegawai Mempunyai Tahap Integriti yang Tinggi

Tajuk Risiko: Pemalsuan Sijil Cuti Sakit/ dokumen tuntutan

Kementerian: KPKT

Penjelasan Risiko: Pegawai mempunyai kepentingan peribadi terhadap pihak yang mengemukakan sijil cuti sakit/tuntutan palsu

Jabatan : PLANMalaysia

Pemilik Risiko : Semua Bahagian/ PPZ dan Unit

Punca-Punca (Causes)	Akibat (Consequences)
1. Pegawai kurang kesedaran mengenai kepentingan untuk melaporkan salah laku atau rasuah 2. Tiada kawalan dalaman untuk mengesahkan kesahihan sijil cuti sakit/dokumen tuntutan 3. Pegawai tidak jujur, tidak amanah dan tidak bertanggungjawab dalam melaksanakan tugas	1. Kerugian kepada Jabatan (apabila melibatkan emolumen) 2. Kesalahan berlarutan 3. Reputasi penjawat awam terjejas 4. Kredibiliti dan imej Jabatan terjejas

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Tahap Kasar Risiko (Gross Risk)
Moderate	**Moderate**	**Significant**

Kawalan Sedia Ada (Existing control)	Kawalan Tambahan/Pelan Tindakan
i. Peraturan-Peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993 (1,2,4,5,6) ii. Pelaporan Aduan dalam Mesyuarat JTK PLANMalaysia dan Mesyuarat JTK KPKT (5) iii. Pelaporan berkala kepada SPRM melalui *Agency Integrity Management System* (AIMS) (1,2,5,6) iv. Rekod Daftar dan Pengurusan Aduan (2,5) v. Pekeliling Perkhidmatan Sumber Manusia (MyPPSM) (1,2,3,4,5,6) vi. MyPortfolio (1,2,5) vii. MyPerformance (1,2,3,5,6) viii. Sistem Aduan Tatakelakuan Dan Rasuah (SATRA) PLANMalaysia (5)	i. Pelaporan cuti rehat/cuti sakit pegawai dijadikan agenda tetap dalam Mesyuarat Bahagian/Unit (5) ii. Mengeluarkan peringatan secara berkala (1 tahun sekali) kepada semua Penagrah Bahagian/penyelia untuk memantau tuntutan palsu dan perkara-perkara yang melanggar peraturan (5) iii. Pengarah Bahagian/penyelia mengeluarkan peringatan secara berkala (1 kali setahun) kepada semua pegawai seliaannya agar tidak membuat tuntutan palsu/sijil cuti sakit palsu/dipinda (5) iv. Pegawai bahagian menghadiri kursus/taklimat/bengkel/ program berkaitan integriti/rasuah/peraturan-peraturan pegawai awam/lain-lain peraturan yang berkaitan (3)

Keberkesanan Kawalan Sedia Ada : Terdapat kelemahan dan memerlukan kawalan tambahan

Risiko ID: 9

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Baki Tahap Risiko (Residual Risk)
Moderate	Unlikely	Moderate

Analisa Risiko	●Terkawal (Controlable)	●Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	❑Tidak Terkawal (Uncontrolable)	❑ Sekali (Discrete)	**Risiko ID: 9**
	❑Gabungan (Combination)		

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:		
☐Hapus (Terminate) ☐Kurangkan (Reduce) ●Terima (Accept) ☐Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	Unit Integriti	
	Tarikh Penilaian: **2024**		Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	~~Minor~~ Moderate	Kebarangkalian	Unlikely	Baki Tahap Risiko: (*Residual Risk)*	Moderate (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	Low (Kawalan sedia ada)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci
1. Pelaporan cuti rehat/cuti sakit pegawai dijadikan agenda tetap dalam Mesyuarat Bahagian/Unit	5	Semua bahagian, PPZ dan Unit	Berterusan
2. Mengeluarkan peringatan secara berkala (1 tahun sekali) kepada semua Pengarah Bahagian/penyelia untuk memantau tuntutan palsu dan perkara-perkara yang melanggar peraturan	5	UI	Februari

sambungan…

Analisa Risiko	● Terkawal (Controlable)	● Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	❑ Tidak Terkawal (Uncontrolable)	❑ Sekali (Discrete)	**Risiko ID: 9**
	❑ Gabungan (Combination)		

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:		
☐ Hapus (Terminate) ☐ Kurangkan (Reduce) ● Terima (Accept) ☐ Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	Unit Integriti	
	Tarikh Penilaian: **2024**		Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Moderate	Kebarangkalian	Unlikely	Baki Tahap Risiko: (*Residual Risk)*	Moderate (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	Low (Kawalan sedia ada)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci
3. Pengarah Bahagian/penyelia mengeluarkan peringatan secara berkala kepada semua pegawai seliaannya agar tidak membuat tuntutan palsu/sijil cuti sakit palsu/dipinda	5	Semua Bahagian,PPZ dan Unit	1 kali setahun
4. Pegawai bahagian menghadiri kursus/taklimat/bengkel/ program berkaitan integriti/rasuah/peraturan-peraturan pegawai awam/ lain-lain peraturan yang berkaitan	3	Semua Bahagian,PPZ dan Unit	1 kali setahun

Risiko ID:08	**(Aktiviti/Proses kerja utama):** **TS 1 - S3 :** Memperkukuhkan Pemantauan Pelaksanaan Produk Perancangan **TS 5 - S4** : Memastikan Semua Lapisan Pegawai Mempunyai Tahap Integriti yang Tinggi

Tajuk Risiko: Penyalahgunaan kuasa dalam memperaku pembayaran perunding

Negeri/Kementerian: KPKT

Penjelasan Risiko: Perakuan pembayaran dibuat walaupun laporan pindaan belum diterima/kualiti hasil kerja tidak mencapai objektif kajian.

Jabatan : PLANMalaysia

Pemilik Risiko: PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP

Punca-Punca (Causes)	Akibat (Consequences)
1. Pegawai tidak jujur, tidak amanah dan tidak bertanggungjawab dalam melaksanakan tugas 2. Kurang penyeliaan pegawai terhadap perunding semasa mengemukakan laporan pindaan 3. Prosedur kerja tidak jelas (Cth: TOR Kajian tidak menjelaskan bahawa bayaran akan dibuat selepas pindaan dilakukan) 4. Prosedur kerja tidak jelas (Cth: JK Melulus tidak memberi tempoh masa untuk mengemukakan laporan pindaan)	1. Kualiti hasil kajian tidak mencapai objektif Jabatan 2. Penambahan kos diperlukan untuk menambahbaik hasil kajian yang tidak berkualiti 3. Pegawai boleh dikenakan tindakan tatatertib 4. Pembayaran dibuat walaupun laporan tidak dipinda 5. Kredibiliti dan imej jabatan terjejas.

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Tahap Kasar Risiko (*Gross Risk*)
Moderate	Likely	**Significant**

Kawalan Sedia Ada (Existing control)	Kawalan Tambahan/Pelan Tindakan
i. Tuntutan Yuran Perunding dan Kos Imbuhan Balik Perunding berpandukan Pekeliling Perbendaharaan PK3: Perolehan Perkhidmatan Perunding yang berkuatkuasa (1,2,5) ii. Borang Penilaian Prestasi Perunding (6) iii. Terma Rujukan Projek (2,4,6) iv. Peraturan-Peraturan Pegawai Awam 1993 (1,2,4,5,6) v. Pekeliling Perkhidmatan Sumber Manusia (MyPPSM) (1,2,3,4,5,6) vi. Modul Pengukuhan Governans, Integriti dan Antirasuah (MPGIA) (1,2,3) vii. Nilai Teras Perkhidmatan Awam (2,3,4,5,6) viii. Nilai Bersama Budaya Kerja 10K (2,3,4,5,6) ix. Audit Kewangan (2,6) x. Gantirugi Tertentu dan Ditetapkan (LAD) (minimum RM100/ sehari) mengikut setiap peringkat dalam Dokumen Perjanjian & Terma Rujukan (1,2)	i. Mengeluarkan arahan/peringatan kepada semua bahagian agar memperincikan Terma Rujukan dengan memperjelaskan bayaran yuran perunding hanya boleh dibuat selepas kelulusan jawatankuasa yang melulus dan selepas laporan dipinda (jika ada pindaan) (5) ii. Memperincikan Terma Rujukan dengan memperjelaskan bayaran yuran perunding hanya boleh dibuat selepas kelulusan jawatankuasa yang melulus dan selepas laporan dipinda (jika ada pindaan) (2) iii. Mengeluarkan arahan/peringatan kepada semua bahagian bahawa pembayaran yuran perunding hanya boleh diproses dengan adanya dokumen tambahan iaitu (5): - a. Cabutan minit mesyuarat jawatankuasa yang meluluskan bayaran yuran perunding b. Memo pengesahan daripada Pengarah/ Pengurus Projek bahawa pindaan telah dibuat (sekiranya ada pindaan) c. Borang penilaian prestasi perunding (berdasarkan serahan draf laporan) iv. Mengemukakan tuntutan pembayaran yuran perunding beserta dokumen tambahan iaitu (2): a. Cabutan minit mesyuarat jawatankuasa yang meluluskan bayaran yuran perunding b. Memo pengesahan daripada Pengarah/ Pengurus Projek bahawa pindaan telah dibuat (sekiranya ada pindaan) c. Borang penilaian prestasi perunding (berdasarkan serahan draf **laporan**)

Keberkesanan Kawalan Sedia Ada :	Terdapat kelemahan dan memerlukan kawalan tambahan	**Risiko ID: 04**

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Baki Tahap Risiko (Residual Risk)
Minor	Moderate	**Moderate**

Analisa Risiko	❑Terkawal (Controlable)	❑ Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	●Tidak Terkawal (Uncontrolable)	● Sekali (Discrete)	Tidak
	❑Gabungan (Combination)		**Risiko ID: 04**

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:	
☐Hapus (Terminate) ☐Kurangkan (Reduce) ●Terima (Accept) ☐Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP
	Tarikh Penilaian: **2024**	Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Minor	Kebarangkalian	Moderate	Baki Tahap Risiko: (Residual Risk)	**Moderate** (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	**Low** (Kawalan tambahan)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci siap/dilaksanakan
1. Mengeluarkan arahan/ peringatan kepada semua bahagian agar memperincikan Terma Rujukan dengan memperjelaskan bayaran yuran perunding hanya boleh dibuat selepas kelulusan jawatankuasa yang melulus dan selepas laporan dipinda (jika ada pindaan).	5	UPP	Mac
2. Memperincikan Terma Rujukan dengan memperjelaskan bayaran yuran perunding hanya boleh dibuat selepas kelulusan jawatankuasa yang melulus dan selepas laporan dipinda (jika ada pindaan).	2	PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP	Berterusan Mengikut Kajian

sambungan…

Analisa Risiko	❑Terkawal (Controlable)	❑ Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	●Tidak Terkawal (Uncontrolable)	● Sekali (Discrete)	Tidak **Risiko ID: 04**
	❑Gabungan (Combination)		

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:	
☐Hapus (Terminate) ☐Kurangkan (Reduce) ●Terima (Accept) ☐Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP
	Tarikh penilaian: **2024**	Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Minor	Kebarangkalian	Moderate	Baki Tahap Risiko: (Residual Risk)	**Moderate** (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	**Low** (Kawalan tambahan)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci siap/dilaksanakan
3. Mengeluarkan arahan/ peringatan kepada semua bahagian bahawa pembayaran Yuran Perunding hanya boleh diproses dengan adanya dokumen tambahan iaitu : - a. Cabutan minit mesyuarat jawatankuasa yang meluluskan bayaran yuran perunding; b. Memo pengesahan daripada Pengarah/ Pengurus Projek bahawa pindaan telah dibuat (sekiranya ada pindaan); c. Borang penilaian prestasi perunding (berdasarkan serahan draf laporan).	5	UPP	Mac *sambungan…*

Analisa Risiko	❑Terkawal (Controlable)	❑ Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	●Tidak Terkawal (Uncontrolable)	● Sekali (Discrete)	Tidak **Risiko ID: 04**
	❑Gabungan (Combination)		

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:	
☐Hapus (Terminate) ☐Kurangkan (Reduce) ●Terima (Accept) ☐Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP
	Tarikh penilaian: **2024**	Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Minor	Kebarangkalian	Moderate	Baki Tahap Risiko: (Residual Risk)	**Moderate** (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	**Low** (Kawalan tambahan)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci siap/dilaksanakan
4. Mengemukakan tuntutan pembayaran Yuran Perunding bersertakan dokumen tambahan iaitu : - a. Cabutan minit mesyuarat jawatankuasa yang meluluskan bayaran yuran perunding; b. Memo pengesahan daripada Pengarah/Pengurus Projek bahawa pindaan telah dibuat (sekiranya ada pindaan); c. Borang penilaian prestasi perunding (berdasarkan serahan draf laporan)	2	PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP	Berterusan Mengikut Kajian

Risiko ID:09	**(Aktiviti/Proses kerja utama):** **TS 5 - S5 :** Memperkemaskan pengurusan kewangan secara berhemah.

Tajuk Risiko : Penyalahgunaan kuasa oleh pegawai dalam proses perolehan dan kewangan

Kementerian : KPKT

Penjelasan Risiko : Menggunakan pengaruh jawatan/kuasa dalam mempengaruhi urusan perolehan dan kewangan.

Jabatan : PLANMalaysia

Pemilik Risiko : BKP (Seksyen Kewangan) dan UPP

Punca-Punca (Causes)	Akibat (Consequences)
1. Prosedur kerja yang kurang jelas terhadap pengesahan penerimaan barangan/perkhidmatan 2. Pegawai mempunyai kepentingan peribadi terhadap perolehan yang dilakukan 3. Tiada kawalan dalaman memantau proses perolehan dan kewangan	1. Pembekalan barangan/perkhidmatan tidak berkualiti 2. Mewujudkan persepsi negatif kepada pengurusan perolehan Jabatan 3. Peluang kepada pembekal lain terhad 4. Mewujudkan amalan negatif di kalangan penjawat awam 5. Kredibiliti dan imej Kerajaan/Jabatan terjejas

Impak (Impact)	Kebarangkalian (Likelihood)	Tahap Kasar Risiko (*Gross Risk*)
Moderate	Moderate	**Significant**

Kawalan Sedia Ada (Existing control)	Kawalan Tambahan/Pelan Tindakan
i. Pekeliling Perolehan Kerajaan yang berkuatkuasa (1,2,4,5) *ii. Integrity Pact* (1,2,5) iii. Pekeliling Perkhidmatan Sumber Manusia (MyPPSM) (1,2,3,4,5,6) iv. Kursus *engagement* kepada semua pegawai yang melaksanakan kewangan dan perolehan (1,3,4) v. Pengauditan luar (Jabatan Audit Negara/Jabatan Akauntan Negara) secara berkala (1,3,4) vi. Peraturan-Peraturan Pegawai Awam 1993 (1,2,4,5,6) vii. Nilai Teras Perkhidmatan Awam (1,2,3,5) viii. Nilai Bersama Budaya Kerja 10K (2,3,4,5,6) ix. Modul Pengukuhan Governans, Integriti dan Antirasuah (MPGIA) (1,2,3) x. Pemilihan ahli jawatankuasa penilaian teknikal/ kewangan dari Jabatan yang berbeza (2,5) xi. Membuat pusingan pegawai yang menganggotai Jawatankuasa Pembuka dan Penilaian Tender/ Sebut Harga (2,5) xii. Senarai Keahlian Bagi Setiap Jawatankuasa Dalam Perolehan Dan Kuasa Kewangan Telah Ditetapkan Di Dalam PK 2.1 Pekeliling Perbendaharaan, Kementerian Kewangan (1,2,5)	i. Pemilihan ahli jawatankuasa penilaian teknikal/kewangan dari gred jawatan yang berbeza (2) ii. Membuat pusingan pegawai yang dilantik sebagai Pengerusi Jawatankuasa Tender dan Pengerusi Jawatankuasa Kecil Penilaian Perunding (JKPP) (2) iii. Pegawai CRM Bahagian membuat pemantauan dan pemeriksaan mengejut terhadap proses perolehan dan kewangan di bahagian masing-masing (Rujuk Lampiran 1-Senarai Semak Pemeriksaan Pegawai CRM) (5) iv. Melaporkan projek sakit (sekiranya ada) di Jawatankuasa *Contract Coordination Panel* (CCP) yang dipengerusikan oleh KSU untuk menamatkan perkhidmatan perunding/pembekal atau melaksanakan langkah pemulihan (2) v. Mengadakan program/taklimat bagi meningkatkan kefahaman, kemahiran dan kompetensi pegawai di Jabatan berkaitan proses perolehan dan kewangan (5)

Keberkesanan Kawalan Sedia Ada : Terdapat kelemahan dan memerlukan kawalan tambahan

Risiko ID: 06

Impak (Impact)	Kebarangkalian (likelihood)	Baki tahap risiko (residual risk)
Moderate	Unlikely	**Moderate**

Analisa Risiko	● Terkawal (Controlable)	● Berterusan (On going)	Berkait dengan risiko lain?
	❑ Tidak Terkawal (Uncontrolable)	❑ Sekali (Discrete)	Tidak
	❑ Gabungan (Combination)		

Risiko ID: 06

Strategi Menangani Risiko:	Kategori Risiko:	
❑ Hapus (Terminate) ❑ Kurangkan (Reduce) ● Terima (Accept) ❑ Pindah (Pass on)	Pemilik Risiko:	BKP (Seksyen Kewangan)
	Tarikh Penilaian: **2024**	Tarikh penilaian berikut: **2025 dan 2026**

Impak	Moderate	Kebarangkalian	Unlikely	Baki Tahap Risiko: (Residual Risk)	**Moderate** (Kawalan sedia ada)
Sasaran Impak:	Minor	Sasaran Kebarangkalian:	Unlikely	Sasaran Tahap Risiko:	**Low** (Kawalan sedia ada)

Tahap Tinggi Pelan Tindakan Untuk Dipertimbangkan	TOR	Tanggungjawab	Sasaran tarikh pelan tindakan terperinci siap/dilaksanakan
1.Pemilihan ahli jawatankuasa penilaian teknikal/kewangan dari Jabatan yang berbeza.	2	BKP (SK)	Berterusan Mengikut Kajian/ Perolehan
2.Membuat pusingan pegawai yang dilantik sebagai Pengerusi Jawatankuasa Tender dan Pengerusi Jawatankuasa Kecil Penilaian Perunding (JKPP).	2	UPP	Berterusan Mengikut Kajian/ Perolehan
3.Pegawai CRM Bahagian membuat pemantauan dan pemeriksaan mengejut terhadap proses perolehan dan kewangan di bahagian masing-masing (Rujuk Lampiran 1-Senarai Semak Pemeriksaan Pegawai CRM).	5	Pegawai CRM di semua Bahagian, PPZ & Unit	Januari-Ogos
4.Melaporkan projek sakit (sekiranya ada) di Jawatankuasa *Contract Coordination Panel* (CCP) yang dipengerusikan oleh KSU untuk menamatkan perkhidmatan perunding/pembekal atau melaksanakan langkah pemulihan.	2	UPP	Mengikut kajian/ projek (Sekiranya ada)
5.Mengadakan program/taklimat bagi meningkatkan kefahaman, kemahiran dan kompetensi pegawai di Jabatan berkaitan proses perolehan dan kewangan.	5	BKP (SK)	1 kali setahun

PENGGUNAAN BORANG DI DALAM CRM V.4
PINDAAN MAC 2025

SENARAI SEMAK PEMERIKSAAN PEGAWAI CRM

Bahagian:..... Tahun .....

LOKASI PEMERIKSAAN :

PERKARA	PEMATUHAN		CATATAN (Nyatakan nama dan gred pegawai yang dirujuk/ semak)
	Ya	Tidak	
Tindakan: PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP			
1. Pemeriksaan peranti storan komputer - Pegawai yang terlibat dalam kajian sahaja memiliki data berkaitan data geospatial.			
Tindakan: PPZ, BRFN, BPW, BMGN, BPP & BPKSP			
2. Pemeriksaan peranti storan komputer - Pegawai yang terlibat dalam kajian sahaja memiliki data dan maklumat berkaitan terma rujukan kajian (Cadangan Teknikal dan Kewangan).			
Tindakan: Semua Bahagian, PPZ dan Unit			
3. Pegawai yang terlibat dalam kajian/ projek telah mengisi borang '*conflict of interest*'.			
4. Pengurusan Kewangan dan Perolehan			
4.1 Keselamatan Token a. Simpanan Token oleh pegawai yang diberi kuasa;			

PERKARA	PEMATUHAN		CATATAN (Nyatakan nama dan gred pegawai yang dirujuk/ semak)
	Ya	Tidak	
b. *Password* Token hanya diketahui oleh pemegang token sahaja.			
4.2 Pengisian *'Integrity Pact'* oleh pegawai yang terlibat dengan pengurusan kewangan dan perolehan/ pembekalan/ perkhidmatan.			
4.3 Pemeriksaan peranti storan komputer dan ruang kerja - Tidak menyimpan apa-apa maklumat yang mencurigakan seperti *softcopy letterhead* syarikat atau cop syarikat.			

Nota:

Dikemaskini Mac 2025

1. Pegawai Pengesah boleh terdiri daripada Pegawai P&P terkanan yang tidak diperiksa semasa pemeriksaan ini dijalankan.
2. Laporan ini perlu disimpan dan direkod oleh bahagian masing-masing untuk tujuan semakan Audit ABMS yang dijalankan pada masa hadapan.
3. Semua tindakan perlu dilaksanakan sekurang-kurangnya sekali setahun.

Disediakan oleh:

_____

Nama:

Jawatan:

Tarikh:

Disahkan oleh:

_____

Nama:

Jawatan:

Tarikh:

UNIT INTEGRITI

PLANMalaysia

Perancangan Melangkaui Kelaziman

Planning : Beyond Conventional

Unit Integriti PLANMalaysia @Aras 5 Blok F5, Presint 1, Putrajaya